

SURUN JA ONNEN PUUTARHA

LORNA COOK

BAZAR

LORNA COOK

**SURUN
JA ONNEN
PUUTARHA**

Suomentanut Nina Mäki-Kihniä

BAZAR

Ensimmäinen painos
Bazar Kustannus
www.bazarkustannus.fi

Suomentanut Nina Mäki-Kihniä
Englanninkielinen alkuteos *The Hidden Letters*
Copyright © 2023 Lorna Cook

Bazar Kustannus on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä
Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki

ISBN 978-952-403-243-8

Taitto Jukka Iivarinen / Taittopalvelu Vitale
Painettu EU:ssa

Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut:
tuotevastuu@bazarkustannus.fi

Voi kuulkaa kuomat, vanhatkin,
on matkani teille murheinen,
ja heilat kaikki, vanhatkin,
sois mulle vielä huomisen.
Sain toisenlaisen kohtalon
osui mulle vuoro lähtijän:
te jääkää vaan, mun aika on,
hyv yötä, juhlat jatkukoon.

THE PARTING GLASS

PERINTEINEN BALLADI

TÄHÄN ROMAANIIN SUOMENTANUT

NINA MÄKI-KIHNIÄ

ENSIMMÄINEN OSA

1. LUKU

Isaac

Cornwall

Alkukesä 1914

Vielä naisen vauhtiakin enemmän miestä hämmästyttää se, miksi tämä juoksee ohi avojaloin kengät kädessä, niin että satiinisen aamutakin kermanväriset helmat huiskuvat paljaita sääriä vasten. Hän seuraa kulkua katseellaan kasvihuoneen seinustalta, kunnes nainen katoaa puutarhan perimmäisen puurivin välistä koristejärvelle. Nainen on vikkela. Äänetön. Ja sitten tiessään. Pimeys puiden välissä on nielaissut hänet, ja Isaac räpäyttää silmiään kuin olisi herännyt unesta tai lumouksesta.

Hän kääntyy katsomaan, tuleeko naisen perässä mahdollisesti johonkin myöhäisillan seurapeliin liittynyttä juhla- väkeä kartanon suunnalta – juhlista, joissa hän itsekin oli vielä äskettäin. Mutta hiljaisuus on palannut puutarhaan. Kaikki on ennallaan, aivan kuin nainen ei olisi koskaan ohi juossutkaan, aivan kuin hän ei olisi täällä ollutkaan.

Isaac vetää savukkeestaan henkoset ja merituuli tavoittaa hänet puutarhan perältä. Tupakansavu taipuu kiehkuroiksi ja haihtuu ilmapirran pyörteiden nosteessa taivaalle. Kuunvalo lankeaa puutarhaan – hänen puutarhaansa, kuten hän on

alkanut houkkamaisesti ajatella – ja korkeiden rantajyrkän-
teiden taakse merelle, mutta muuta valoa ei tilusten tällä
laidalla olekaan. Kauempana, nurmen peittävän rinteen lael-
la juhlanan kartanon valot ja äänet ryöpsähtävät kiviterassille,
kun joku raottaa ovea ja pianomusiikin kaiku karkaa pihalle.
Sisällä lauletaan.

Pitäisikö lähteä naisen perään? Varmuuden vuoksi vain.
Isaac päästää ajatuksesta irti ja lähettää sen savupilven mat-
kaan. Ei ole hänen asiansa juoksennella lähes ventovieraiden
naisten perässä, eikä hänen oikeastaan edes pitäisi olla puu-
tarhassa tähän aikaan illasta. Mutta tapa on muodostunut
kuukausien saatossa, eikä kukaan ole tätä ennen sattunut
paikalle näin myöhään. Eihän täällä kukaan käy. Nainenkaan
ei huomannut häntä.

Loppukesän illat houkuttelevat Isaacin toisinaan puutarhaan,
sillä hän haluaa työstää alati muuttuvia pihasuunnitelmiaan,
muokata maata kuin tavallinen puutarhuri kenenkään näke-
mättä, ajatella ja sulautua hiipuvaan valoon, kunnes ei näe
nenäänsä pidemmälle.

Tänne hän pakenee ajattelemaan, kun hänen *täytyy*
ajatella, kun päivätyöt on saatu päätökseen ja hänen alaisuus-
nessaan olevat puutarhurit ovat menneet kotiin perheiden-
sä luo ja käyneet nukkumaan. Sellaisina iltoina hän lähtee
torpaltaan, jonka sai asunnokseen työsuhteen ajaksi, kävelee
tänne muotopuutarhan rajalle kivipolun kupeeseen, missä
kukkaistutukset ovat kurinalaisessa järjestyksessä leikattu-
jen marjakuusi- ja puksipuuaitojen helmoissa, ja tuonnem-
pana saarnet kätkevät taakseen koristejärven – sinne katseet
eivät yllä kartanolta. Tässä, juuri tässä kohdassa, on hiljaista,
avaraa tilantuntua, ja musteentumma tähtitaivas korkeuk-
sissaan antaa tilaa hengittää, mitä hän on huomannut

kaipaavansa silloinkin, kun on tehnyt pitkän työpäivän taivasalla.

Illan tullen puutarha muuttuu. Kukkien tuoksu muuttuu. Helokit, jasmiinit – kaikki ovat parhaimmillaan iltamyöhään, kun puutarha luovuttaa hienoimmat arominsa. Mutta nyt Isaac valitettavasti tukahduttaa ne hengittämällä savukettaan vuoroin sisään, vuoroin ulos, ja katselee taivaisiin kohoavaa savupilveä.

Mutta rentoutua hän ei voi, koska epäilyksen siemen on juurtunut mieleen ja versoo kuin voikukka. Cordelia, sehän naisen nimi olikin. Heidät esiteltiin toisilleen, kun Cordelia palasi Lontoosta jokunen viikko sitten. Naista ei ole liiemmin näkynyt täällä, ei ainakaan Isaacin aikana. Hän katsoo sinne, minne nainen juoksi, vaikkei ketään enää näy. Mistä moinen hoppu? Ja miksi juuri järvelle?

Isaac kumartuu tumppaamaan savukkeeseen mutta poimii sen mukaansa, jottei kukaan joudu siivoamaan hänen jälkiään, ja pyöritellessään tupakan natsaa sormissaan hän leikittelee ajatuksella, että unohtaisi kaiken äsken näkemänsä. Mutta ei hän voi. Äkäisenä naiselle ja äkäisenä itselleen hän lähtee kasvihuoneen seinustalta smokkipaidan hihat multaisempina kuin tunti sitten. On kulunut minuutti. Ehkä kaksi.

Hän vitkastelee, hakee puutarhavajan seinäkoukusta villapuseron ja ripustaa sen tilalle smokkinsa.

Vierähtää vielä toinenkin tovi, eikä naista kuulu takaisin. Isaac ei tiedä, miksi ylipäänsä odottelee, mutta olihan se nyt outoa, sännätä sillä lailla juoksujalkaa pimeässä koristejärvelle.

Juttu jäisi painamaan mieltä aamunkoittoon asti, jolloin huoneeseen vasta siintää valo, vaikka linnut jo julistavat päivän sarastavan. Sitten Isaac heräisi, jos edes olisi nukkunut, ja

miettisi, kelluuko nainen järvessä koristeellinen iltapuvunhelma viuhkana säariensä ympärillä, kuolleen. Pelon kylmä sormi hipaisee Isaacin selkäpiitä, ja hän tietää, ettei ikinä anna itselleen anteeksi, jos sivuuttaa tämän pakahduttavan tunteen, että hänen totisesti pitää käydä katsomassa.

Hänen pitäisi jo olla siellä.

Mitä lähemmäs puuriviä Isaac pääsee, sitä ripeämmin hän kulkee, kunnes hänkin juoksee jalat maata takoen, ja leikattu nurmi vaihtuu aluskasvillisuudeksi ja sananjaloiksi. Mikäli hän yllättää rakastavaiset salaisesta tapaamisesta, hänelle tulee tyhmä olo, mutta ainakin kaikki on sitten varmasti kunnossa. Isaac kuitenkin pinkoo viimeiset metrit, sillä hän kuvittelee naisen olevan veden varassa nippa nappa käden ulottumattomissa. Varmuus on pakko saada.

Kun hän saapuu venelaiturille, pinnalla lipuu siroja aallonkareita, jotka välkehtivät laiskasti kuunvalon hopeisessa hohteessa. Ilmakuplia ei näy. Mikäli nainen meni veteen, se tapahtui jo hyvän aikaa sitten, silloin kun Isaac jahkaili kasvihuoneella ja tuhlassi kallista aikaa.

Tuonneko nainen meni? Onko hän pudonnut vai hypännyt tahallaan? Isaac katselee ympärilleen ja mieltii, näkikö hän naista sittenkään vai kuvitteliko vain, ja sitten hän epäilee, onko kaikki pilailua hänen kustannuksellaan.

Yhtäkkiä nainen nousee pintaan, vetää henkeä ja sukeltaa uudestaan. Isaac arpoo, huikatako jotain vai lähteäkö pois näkösaltä, pois koko tilanteesta, mikä se sitten liekin, mutta nainen ei huomaa häntä vaan on jo palannut syvyyyksiin.

Isaacin pitäisi lähteä. Vaan hän ei lähde. Uteliaisuus rusentaa rautaisesti eikä hellitä otettaan. Cordelia nousee jälleen pintaan hiukset kasvoille liimautuneina. Haukkoo henkeä, vaikertaa pelosta turhautuneena.

Ja aikoo juuri palata uppeluksiin, kun Isaac huudahtaa: ”Mitä te teette?”

Cordelia käännähtää ja kiljaisee säikähdyksestä nähdes-
sään Isaacin laiturilla.

Sitten hän ryhdistäytyy. ”Hän on vedessä”, Cordelia pa-
rahtaa. ”Auttakaa.”

”Kuka on?” Isaac kysyy valpastuen. Hän kumartuu aikai-
lematta riisumaan kenkensä, koska väliäkö sillä, kuka järveen
on mennyt – oli kuka oli, myös Isaacin on ryhdyttävä toimeen.

”Clive”, Cordelia vastaa ykskantaan. Ja menee takaisin.
Takaisin pinnan alle.

Clive. Cordelian pikkuveli. Kuusivuotias ja rapiat päälle.
Miten hän on päätenyt järveen? Mistä Cordelia tietää, että
poika on täällä? Onko hän tosiaan nähnyt sen tapahtuvan...
Mutta Cordelia on jo pinnan alla, ja Isaac panee toimeksi,
ravistaa villapuseron harteiltaan laiturille, haukkaa keuhkot
täyteen ilmaa ja sukeltaa veteen etsimään poikaa.

Pinnan alla on kylmää, tummaa ja sameaa, ja veden liik-
keitä hitaassa tanssissaan myötäilevät vidat liehuvat kuin
silkinauhat. Muutamassa sekunnissa Isaac ohittaa Cordelian.
Cordelia pyörii vauhkona, huitoo hiuksia pois kasvoiltaan ja
syöksähtää jälleen päättäväisesti eteenpäin.

Isaac ui määrätietoisesti etsimään poikaa toiselta suunal-
ta kolutakseen mahdollisimman laajan alueen ja ujuttautuu
syvemmälle kaislikkoon, joka huojuu ja hulmuaa ikuisesti
auringonvalon ulottumattomissa. Eipä aikaakaan, kun hän
tavoittaa pohjan, missä vesiruoho sumentaa näkyvyyden. Sil-
mät alkavat sopeutua, mutta siltikään hän ei näe käsivarren
mittaa pitemmälle, ei yhden rintauinnin vetoa edemmäs.
Sitten ilma loppuu, alkaa pakahduttaa, ja on pakko nousta
pintaan.

Cordeliaa ei näy eikä poikaakaan. Isaac toivoo, että tällä välin nainen on palannut pintaan, puhaltanut käytetyn ilman keuhkoistaan, täyttänyt ne raittiilla ilmalla ja lähtenyt uuteen yritykseen. Isaac haluaa löytää lapsen. Hän ei saa pysähtyä pohtimaan Cordelian kohtaloa – ei nyt. Samassa rannalta kiirivä nauru pysäyttää hänet. Tietenkin. Hän tiesi, että häntä höynäytetään. Hän kääntyy ja olettaa näkevänsä Cordelian nauramassa hänelle. Hän päättää ladella suorat sanat tällaisesta käytöksestä – ja hitot seurauksista. Hän räpyttelee vettä silmistään ja pisaroita ripsistään ja tähyää pimeään. Nauravainen hahmo on lyhyt, ja Isaac kuulee huojentumisen kuultavan omasta äänestään, kun hän hihkaisee: ”Clive?” Ellei tuo ole Clive, se on pojan haamu, eikä Isaac oikein usko sellaiseen.

Clive nauraa. ”Joo. Puijasin teitä molempia, vaikka yritin puijata vain siskoa.”

Jonkin matkan päässä Cordelia nousee hetkeksi pintaan ja valmistautuu palaamaan veteen.

”Seis!” Isaac huudahtaa. ”Seis! Clive on täällä.”

Cordelia kääntyy katsomaan ensin Isaacia ja sitten pikkuveljeään järvenrannalla. Hän kiljahtaa helpotuksesta, kyyneleetkin tulevat, mutta sitten hän tukahduttaa tunteensa ja lähtee uimaan. Myös Isaac ui, ja he molemmat kömpivät jyrkälle rantapengerhälle sananjalkojen sekaan, joita varjostavat veden tuntumaan kumartuvat itkuraidat. Cordelia tulee perässä, Isaac kääntyy ja ojentaa sanaakaan sanomatta kätensä, johon Cordelia tarttuu ja antaa auttaa itsensä pois vedestä.

Norsunluunvalkea leninki on liimautunut Cordelian märkään vartaloon, eikä Isaac tiedä, minne kääntäisi katseensa tai mitä sanoisi. Toisella kädellään hän tukee ylöspäin kapuavaa Cordeliaa vyötäröltä vielä viimeisenkin metrin matkan.

”Olet ihan märkä”, Clive sanoo, ja pojan tokaisu saa heidät molemmat käännättämään.

Cordelia tarttuu yläpuolelleen olevaan pajunoksaan ja kiskaisee siitä itselleen vauhtia päästäkseen lähemmäs pikkupoikaa. Isaac hätkähtää. Puu on yli kaksisataavuotias, kuta-kuinkin. Se ei ansaitse Cordelialta kovakouraista käsittelyä.

”Mitä ihmettä tämä tällainen on?” Cordelia huutaa Clivelle hampaat kalisten.

”Kosto elää, kun kerran läikytit kaakaota *Poikain vuosikirjalle*”, poika sanoo käsivarret puuskassa varsin tyytyväisenä itseensä.

Isaac menee väliin.

Cordelia raivoaa lapselle ja kiristelee hampaitaan niin kylmästä kuin kiukustakin. ”Johan minä sanoin, ettei ollut tarkoitus. Sanoin, että se oli vahinko. Lupasin ostaa uuden.”

Isaac nauraa puolivahingossa. Se vain karkaa ilmoille. Hän ei mahda itselleen mitään. Cordelia on parikymppinen, jos Isaacin kuulemat puheet pitävät paikkansa. Pikkupoika puolestaan on kuusivuotias, ja sisarukset kinastelevat kuin lastenkamarissa. Cordelia pyörähtää tuijottamaan häntä, ja vasta nyt heidän katseensa kohtaavat kunnolla ensimmäisen kerran. Isaac lakkaa nauramasta mutta hymy jää. Cordelia miettii hetkisen mutta kohdistaa katseensa takaisin Cliveen. ”Teit tämän tahallasi. Huijasit minua. Säikäytit minut.”

”Ja minut”, Isaac mutisee.

”Niin”, Clive ilmoittaa ylpeänä.

Ennen kuin Isaac ennättää tajuta, Cordelia heilauttaa kättään ja läimäyttää poikaa niin, että läjähdys kaikuu hiljaisessa yössä. Lapsi kääntää päätään vaistomaisesti, katsoo häpeissään ja järkyttyneenä pois päin ja tavoittaa Isaacin katseesta hetkeksi yhteenkuuluvuuden tunteen.

”Luulin, että sinä olet kuollut! Luulin, että kuolit!” Kiukun kyyneleet piirtävät raitoja Cordelian yhä kosteille kasvoille. Hän kohottaa kätensä taas, kun kiukku vie voiton.

Isaacin mieleen palaa lapsuusajoilta eräs kerta, kun hän juoksi hevoskärryjen eteen. Sittemmin edesmennyt isä tempaisi hänet tuolloin pois vaarasta ja antoi kelpo selkäsaunan, koska oli niin huojentunut, ettei pojalle käynyt kuinka. Isaac harppaa Cordelian taakse ja tarttuu tämän kohottamaan käteen, jotta Clivea ei enää satutettaisi.

”Viesti meni jo perille”, Isaac sanoo Cordelian korvan juuressa ajattelematta lainkaan, mitä siitä seuraa, mutta Cordelia laskee kätensä ja katsoo häntä. Tuijottaa vain, mykkänä. Isaac pitää yhä kiinni hänen ranteestaan.

Isaac avaa sormensa hitaasti, ja Cordelia katsoo puristuksessa ollutta kohtaa.

”Anteeksi”, Isaac sanoo hiljaa. ”En halunnut, että lyötte häntä uudestaan. Satutinko minä?”

Cordelia pudistaa päätään ja toteaa vain jäyhästi: ”Ette.” Veli on unohtunut hetkeksi. ”Kiitos”, hän henkäisee. ”Kun tulitte.”

”Ei minua tarvittu. Poika seisoj tässä koko ajan. Turvassa. Se on tärkeintä.”

”Niin”, Cordelia sanoi. ”Niin onkin. En tiedä, mitä tekisin, ellei hän olisi turvassa.”

Isaac ei osaa sanoa juuta eikä jaata. Hän haluaisi sanoa pojalle, että pölvästit tekevät tuollaisia kepposia. Hän haluaisi sanoa, että pojan takia sisko olisi voinut kuolla, sotkeutua vesikasveihin. Ellei Isaac olisi sattumalta nähnyt tilannetta, sisko olisi tullut tänne yksin. Ja mahdollisesti hukkunut. Oli kohan hän taitava uimari?

Isaac arvioi, että Cordelia olisi pärjännyt vielä muutaman minuutin. Mutta sen jälkeen... Hän ei uskalla ajatella pidemmälle.

Cordelia hieroo yhä rannettaan siitä kohdasta, mistä Isaac puristi.

”Enkö varmasti satuttanut?” Isaac kysyy.

Cordelia antaa kätensä laskeutua alas ja katsoo Isaacia. ”Ette.”

Kumpikaan ei sano mitään. Cordelialla on siniset silmät. Sen Isaac näkee vasta nyt. Aiemmin hän ei olekaan ollut riittävän lähellä huomataksaan sellaista, eikä Cordelia Lontoosta palattuaan ole kertaakaan edes vilkaissut hänen suuntaansa, vaikka on kävellyt puutarhassa. Heidän tiensä eivät ristenneet myöskään tämäniltaisissa juhlissa, joista Isaac poistui varhain. Mutta nyt kalvakassa kuunvalossa hän näkee Cordelian kunnolla – ja läheltä. Suu on raollaan, Isaac katsoo sitäkin ja näkee kylmästä kalvenneiden huulten välistä tasaisen hammasrivin.

Clive rikkoo hiljaisuuden. ”Pussaatteko te?” hän äimistyy.

”Ei tietenkään”, Cordelia kivahtaa ja kääntyy pois. ”Hän on puutarhuri.”

Isaac pidättelee naurua. Cordelia siis muistaa, kuka hän on. Ja samassa hän tajuaa, kuin tuomion saaneena, että Cordelia vähättelee hänen ammattiaan ja vieläpä julkenee esittäen raskauttavana seikkana.

Samassa Isaac huomaa Cordelian ihon olevan kylmästä kananlihalla. ”Villapuseroni on laiturilla.” Isaac laskee katseensa alemmas. ”Missä kenkäsi ovat?”

Cordelia nyökkää järveen. ”Tuolla varmaankin. Nakkasin ne vain jonnekin, kun hyppäsin veteen.”

Cordelia lähtee hipsuttelemaan lietteistä maata pitkin saniaisten lomassa. Isaac seuraa perässä ja yrittää olla välittämättä toisen tuskaisista henkäyksistä vaan keskittyy sen sijaan itsekin valitsemaan jalansijansa varovasti.

Vaisu Clive rahjustaa viimeisenä, leikit on leikitty. Isaac vilkaisee poikaa myötätuntoisesti hymyillen ja laskee kävely-matkan ajaksi kätensä tämän olkapäälle. Poika tietää, että luvassa on vielä toinenkin ryöpytys siskolta, kunhan Isaac ei ole puolustamassa. Clive hymyilee lannistuneena ja pyöräyttää silmiään pikkuvanhasta, mikä saa Isaacin tukahduttamaan nauruntyrskähdyksen.

Edempänä tyttö kiljahtaa taas tuskasta, kun paljaat jalat osuvat johonkin terävään. Isaac ei kestä enempää.

”Nyt riitti”, hän ilmoittaa ja kahmaisee Cordelian syliinsä. Cordelia ei tee vastarintaa vaan on melkein velttona toinen käsivarsi hänen kaulallaan. Hengitys lämmittää hänen poskeaan, ja satiinileninki painautuu kylmänä häntä vasten. Vaaleat hiukset ovat laskeutuneet harteille. Järven sylissä lienee sata hiusneulaa, jotka vajoavat hiljakseen pohjamutien ikuiseen lepoon.

Cordelia vapisee hillittömästi koko järven kiertävän matkan laiturille, missä Isaac laskee hänet puulankkujen päälle ja tukee yhä pyörtymisen varalta, vaikka nuori nainen vaikuttaakin olevan lujaa tekoa. Hampaat kalisevat yhtä kaikki, ja Isaac pitää häntä silmällä. Cordelian viereen seisahnut Clive ymmärtää sentään hävetä tekoaan. Vilpitön huoli paistaa hänen kasvoiltaan, kun hän näkee siskon tärisevän kylmästä.

”Anteeksi”, Clive kuiskaa häpeissään.

”Miksi teit sen?” Isaac kysyy. ”Mikä ihmeen päähänpisto se oli?”

”*Poikain vuosikirja* meni pilalle”, Clive sanoo vähemmän voimallisesti kuin aiemmin.

”Niinhän sinä sanoit”, Isaac vastaa.

Hän poimii laiturilta villapuseronsa, pakkaa paidanhelman kouriinsa, ujuttaa kaula-aukon Cordelian pään yli, auttaa

pujottamaan käsivarret hihoihin ja vetää vaatteen kostean leningin päälle.

”Kas noin”, Isaac rauhoittelee. Cordelia ei pysty vastaamaan. Hampaat kalisevat rajummin. Isaac katsoo häntä tarkasti.

”Sen piti olla jekku. Kyllä hän tietää, etten osaa vielä uida. Opettelen vielä”, Clive paljastaa. ”Odotin ihan varta vasten”, poika jatkaa. ”Ensin kerroin, minne aion, ja sitten minä karkasin ovesta ulos. Eikä hän ehtinyt napata kiinni. Tiesin, ettei ehdi. Piti vain säikäyttää...”, Clive yrittää oikeuttaa tekoaan. ”En minä arvannut, että hän on vedessä noin kauan.”

Tällaiseen ei ole aikaa. Isaac kääntyy Cordelian puoleen. ”Tuskinpa minun tarvitsee tähdentää, että teidän pitää riisua märät vaatteet mahdollisimman pian. Käskekää sisäkköä laskemaan kuuma kylpy. Voin kipaista kartanolle etukäteen viemään sanan.”

”Ei”, Cordelia sanoi tutisten hillittömästi. Hän ei jaksanut edes nuhdella veljeään. ”Olette... auttanut tarpeeksi”, hän takeltelee kylmissään. ”Minä teen sen.”

”Eihän teillä ole kenkiäkään. Voin tulla saattamaan, mutta varmaankin pärjätte tästä eteenpäin”, Isaac sanoo. ”Kartanolle asti on pelkkää nurmea.”

”Selvä”, Cordelia sanoo, mutta Isaacille jää epäselväksi, mihin sai suostumuksen. Hän kääntyy etsimään omia kenkiään, ja kun hän katsoo taakseen, Cordelia kävelee jo kartanolle päin.

”Onko hän kunnossa?” Clive kysyy. ”Piti vain säikäyttää”, hän toistaa.

Poika on häpeissään eikä odota Isaacin vastausta. Sen sijaan hän juoksee Cordelian kiinni ja hapuilee tämän kättä. Cordelia kahmaisee veljensä käden tiukkaankin otteeseen, aivan

kuin vieläkin miettisi, että ilta olisi voinut saada toisenlaisen lopun, sellaisen, jossa poika todella hukkuu.

Isaac katselee heitä hetken välittämättä omista vilunpuistautuksistaan ja päättää seurata heitä etäältä. Hän haluaa varmistua, että Cordelia pääsee perille. Hän kuvittelee jo, kuinka Cordelia pyörtyy nurmelle ja poika huutaa apua märissä vaatteissa viruvalle sisarelleen. Cordelia näytti ja kuulosti olevan hyvissä voimissa, mutta Isaacin omat toimet tänä iltana ovat olleet yhtä tyhjän kanssa, etenkin jos Cordelia kaiken tämän jälkeen paleltuu hengiltä.

Isaac seuraa Cordeliaa ja pikkupoikaa ääneti kartanolle ja panee merkille, etteivät nämä menekään sisälle ranskalaisista ovista, sillä näky arvatenkin järkyttäisi juhlaväkeä. Viisaasti ennakkoiden Cordelia jatkaa eteenpäin oletettavasti palvelusväen sisäänkäynnille, pyytää sisäkköä valmistamaan kuuman kylvyn ja nousee palveluskunnan portaita pitkin yläkertaan, eikä kukaan vieraista tai perheestä saa vihiä tapahtumista.

Tyytyväisenä Isaac palaa tilusten laidalla sijaitsevalle torpalle, joka on luovutettu hänen käyttöönsä täällä olon ajaksi. Hän havahtuu huomaamaan, miten epämiellyttävästi kylmänihkeä paita liimautuu ihoon. Korkealla yläpuolella pilvet lyöttäytyvät yhteen ja vehkeilevät cornwallilaisen merituulen kanssa kuunvaloa vastaan. Hän vapisee, kun keho muistuttaa pulahduksesta kylmään veteen. Nyt pitää päästä kuivattelemaan, lämmittelemään tulisijan ääreen ja kömpimään petiin. Ja olla ajattelematta äskeisiä sinisilmiiä.

Kapea kuunvalon kaitale lankeaa nurmelle. Edempänä maassa ruohonkorsien seassa kimaltaa jotain. Hän kävelee lähemmäs, poimii sen ja kääntelee sitä sormissaan. Se on timanttikoristeinen hiussolki. Hän katselee esineen kimmellyksen tanssia kuunvalossa. Sen täytyy olla Cordelian.

Isaac kääntyy katsomaan kartanon suuntaan sinne, mistä sisarukset menivät sisälle. Ei kannata lähteä viemään tätä nyt. Cordelia on jo mennyt yläkertaan ja riisunut villapaidan, riisunut leningin, eikä ole enää huutoetäisyydellä, ei hänen tavoitettavissaan – eikä ole vastakaan.

Isaac sujauttaa korun turvaan taskunpohjalle. Huomenaamulla kartanolla hän voi väittää löytäneensä sen pihamaalta maisemointitöiden arvioinnin aikana. Totta toinen puoli. Suotta mennä sen tarkempiin yksityiskohtiin. Hän epäilee, ettei Clive sen puoleen kuin Cordeliakaan kerro tämäniltaisesta vanhemmilleen. Miksi kertoisivatkaan? Sehän langettaiisi molemmat huonoon valoon.

Hän miettii, mahtaako Cordelia palata juhliin vaihdettuaan vaatteet? Unohtuuko tämä ilta tuosta vain? Luultavasti. Isaac tietää olevansa jossakin palvelusväen ja ”heikäläisten” välimaastossa, vaikkei olekaan yksi heistä. Ei varsinaisesti. Eikä haluaisikaan olla. Hän on työntekijä, ja sen myötä lankeaa tietty asema ja odotuksia etäisyyden ylläpitämisestä. Etäällä hän mieluusti pysyykin vaikka saikin kutsun tämäniltaiisiin juhliin, joissa hän olisi saanut esitellä itseään, työnsä edistymistä ja puutarhasuunnitelmiaan.

Toisinaan hän saa muistutuksen siitä, ettei ole yksi heistä, nimittäin silloin kun hän menee palvelusväen saliin nauttimaan talon kokin valmistamaa ateriaa ja kuulee yhtä sun toista – juoruja yläkerran palvelusväeltä, joka on ollut perheen mukana Lontoossa ja palannut Cornwalliin kertomaan juttuja Cordeliasta ja tämän railakkaasta elämästä Lontoossa. Miehistä, joiden seurassa hänet nähtiin. Miehistä, joiden kanssa häntä ei nähty.

Isaac miettii, kertooko Cordelia kamarineidilleen tämän illan tapahtumista, tuleeko Isaac mainituksi vai sivutetaanko

se seikkailun osuus tarkoituksella. Tarkemmin ajatellen Isaac toivoo jälkimmäistä. Mitään hyvää ei seuraa, jos hänet otetaan puheeksi.

Kaikkein parasta olisi, jos hänet unohdettaisiin kokonaan.

RIIPASEVA RAKKAUSTARINA ENSIMMÄISEN MAAILMANSODAN PAUHUISSA

Cornwall, kesä 1914. Sodan uhka tuntuu painostavana ilmassa, kun nuori Cordelia rakastuu puutarhassa työskentelevään Isaaciin. Yläluokkaisen perheen tyttären ja puutarhurin suhde olisi paljastuessaan skandaali, mutta asetelma muuttuu, kun Isaac lähtee sotaan. Cordelia jää hoivaamaan puutarhaa, johon Isaac oli sotaan varustautuessaan perustanut tuottoisan kasvimaan.

Isaac kirjoittaa Cordelialle rintamalta ja nuoret sopivat tapavansa Lontoossa Isaacin ensimmäisellä lomalla. Eräs kirje kuitenkin muuttaa kaiken, ja Cordelian elämässä alkaa uusi aikakausi. Nuoruuden haaveet väistyvät työnteon tieltä, sillä tulevaisuus on nyt Cordelian omissa käsissä.

Lorna Cookin *Surun ja onnen puutarha* on ajaton, aseista riisuva tarina rakkaudesta, kaipuusta ja ihmismielen voimasta.

TÄYDELLISTÄ LUETTAVAA KAIKILLE LUCINDA RILEYN JA
NATASHA LESTERIN FANEILLE!

ISBN 978-952-403-243-8 · 84.2 · WWW.BAZARKUSTANNUS.FI

BAZAR